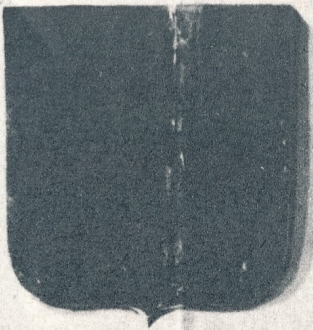

VAN WEGE DEN KONING.

DE HOOGHE RAAD VAN ADEL, gebruik makende van de magt aan
denzelve verleend, bij besluit van den 20sten Februarij 1816, bevestigt bij
dezen de Gemeente van *Nierlo*.

ingevolge het, door haar gedaan verzoek, in het bezit van het navolgende Wapen:

*Synde van Larün beladen
en ter onderzijde van
met drie maets van Larün*

*met St. Lucien van goud,
en Schels van goud beladen
staand twee en een.*

Gedaan in *SCRAVENHAGE* den 14^{den} July 1817.

*Max. L. J. Groot
van Nierlo*

TER ORDONNANTIE VAN DEN HOOGEN RAAD,

L. Mackerentzen Secretaris.

GEMEENTE

MIERLO

No.: 1785

Dhr. Secretaris van de Hoge Raad van Adel,
Zeestraat 71b

Onderwerp: Gemeentevlag.

's-G r a v e n h a g e . -

Bijl. :

MIERLO, 12 september 1958.

Tel. K 4927-341
Giro 39615

De in uw brief van 22 mei 1958 (no.84) vervatte suggestie, inzake de samenstelling van een eventuele vlag dezer gemeente, vond bespreking in een der jongste vergaderingen van de gemeenteraad. Daarbij is ons gebleken, dat naar het oordeel van althans een aantal leden het -overigens erkende- voordeel van een zo eenvoudig mogelijke samenstelling niet opweegt tegen het gemis van de afbeelding van de H.Lucia op de voorgestelde gemeentevlag. Gemeende leden stellen zich op het standpunt, dat niet mag worden verwacht, dat van deze gemeentevlag een zo veelvuldig en algemeen gebruik zal worden gemaakt, dat alleen vanwege het voordeel dat een eenvoudige vlag met geringe moeite door de bevolking zelf te vervaardigen is, de afbeelding van deze Heilige -hoofdfiguur van het wapen dezer gemeente- op deze vlag zou moeten worden wegge laten. Aangezien wij ons met deze gedachtengang zeer wel kunnen verenigen en bovendien naar onze mening de hierna te omschrijven vlag "sprekender" is, eerder dan eerstbedoelde door de bevolking als de officiële gemeentevlag zal worden herkend en erkend, verzoeken wij u ons uw mening te doen kennen omtrent de volgende omschrijving der gemeentevlag: een rechthoekige vlag bestaande uit een blauw veld waarop in het midden de afbeelding van de H.Lucia in geel, aan beide zijden vergezeld van een geel schild, beladen met drie maliën; staande twee en een.

Op grond van de terzake in de gemeenteraad gevoerde besprekingen menen wij te mogen aannemen, dat de omschreven vlag de volledige instemming van de raad zal kunnen wegdragen.

Van deze gelegenheid menen wij gebruik te mogen maken u erol

Arch. 15/9 500. no 204

te wijzen, dat ons bij de behandeling van deze aangelegenheid gebleken is, dat verschil van mening kan bestaan over de vraag of afbeelding en omschrijving van het wapen dezer gemeente, zoals deze voorkomen op de officiële "bevestiging" door de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817, al dan niet geheel juist zijn. Vast staat -zover ons althans uit de ter beschikking staande gegevens blijkt- dat de omschrijving "beladen met drie macles" niet in overeenstemming is met de afbeelding der wapenfiguren ("stukken" op de beide schilden.

Gezien dit laatste hebben wij ons doen informeren omtrent het ontstaan van het wapen dezer gemeente, waarbij ons gebleken is, dat dit zou zijn ontleend aan het schependomszegel van Mierl dat -naar het uiterlijk te oordelen- middeleeuws is of althans v een middeleeuws voorganger is gecopieerd en vermoedelijk uit het midden der 13e eeuw dateert. Hiervan uitgaande zou moeten worden geconcludeerd, dat de heraldische stukken in de schilden van het gemeentewapen geen macles (of maliën) doch zg. "antieke molenijzers" voorstellen, zij het dan, dat deze niet geheel op de gebruikelijke wijze op de afbeelding van het gemeentewapen zijn aangegeven.

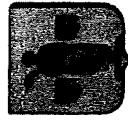
Vóór deze opvatting kan naar onze mening verder pleiten de omstandigheid, dat de Van Mierlo's, die onder de namen Van Rode, Model en Dickbier in vroeger eeuwen bezitters of heren van Mierl waren, een wapen voerden met drie molenijzers. In dit verband vermelden wij tenslotte nog, dat volgens "De Navorscher" (1933) het oudste wapen van het dorp Mierlo naast een voorstelling van Mari met het kind Jezus op de arm, twee driehoekige schildjes met de molenijzers twee en een draagt.

Gaarne zouden wij van u vernemen tot welke op- of aanmerkingen het vorenstaande -zowel ten aanzien van de voorgestelde gemeentevlag, als met betrekking tot de in het gemeentewapen voorkomende stukken- u aanleiding geeft.

Burgemeester en wethouders van Mierlo,

Stuk, burgemeester.

Ex h. 15/1050, no 04/30

GEMEENTE

MIERLO

No.: 3491

Dhr. Secretaris van de Hoge Raad
van Adel,

Onderwerp: Gemeentevlag en -wapen.

Zeestraat 71b

's-G r a v e n h a g e , -

Bijl. :

MIERLO, 10 oktober 1958.

Tel. K 4827-341
Circ 39615

In onze brief van 12 september jl. gaven wij uitleg van onze twijfel aan de juistheid van afbeelding en/of beschrijving van het wapen dezer gemeente, zoveel betref de daarop voorkomende wapenfiguren (macles of molenijzer Ter ondersteuning van de opvatting, dat deze stukken gemaclies (of maliën) doch "antieke molenijzers" zouden voorstellen, wezen wij op het voorkomen van deze wapenfigure in het wapen der vroegere heren van Mierlo, alsmede in het oudst-bekende wapen van het dorp Mierlo.

Intussen namen wij kennis van A.Bicker Caarten's "De Molen in ons volksleven" (Sijthoff N.V.Leiden 1958), waarin een aantal interessante bijzonderheden betreffend het molenijzer als wapenfiguur zijn opgenomen (bildz.163 e.v.). Met name treffen wij daarin aan de vermelding, dat "wapens met molenijzers in het bijzonder voor(komen) bij families uit de Oude Meierij van 's-Hertogenbosch, die het wapen -steeds drie molenijzers- hadden ontleend aan dat van het oude Peelland, zodat in een gedeelte van Brabant van een streekwapen kan worden gesproken". Derhalve pleit óók de ligging van Mierlo binnen de grenzen van het oude Peelland vóór de eerdergenoemde opvatting.

De relatie tussen Mierlo enerzijds en het molenijzer als wapenfiguur anderzijds blijkt voorts uit het wapen van Godfried van Mierlo, tweede bisschop van Haarlem (15 geboren te Mierlo: "in zilver een rood molenijzer, in de schildvoet vergeseld van een roos van hetzelfde". Deze o schrijving -eveneens ontleend aan "De Molen in ons Volks leven"- vindt bevestiging in een ten gemeentehuize alhie aanwezige afbeelding van genoemde bisschop.

Volledigheidshalve herinneren wij er tenslotte nog aan, dat Van der Laars in "Nederlandsche Heraldiek", Alb van Provinciale en Gemeentelijke Wapens (1924) het wapen dezer gemeente als volgt omschrijft:

"In blauw de Heilige Lucia (?) op een lossen grond, ter wwerszijden vergezeld van een schildje eveneens van goud en beladen met drie antieke molenijzers (?) van blauw".

Uw antwoord op ons verzoek, vervat in ons eerderaan gehaald schrijven, zien wij met belangstelling tegemoet.

Burgemeester en wethouders van Mierlo,

Dict.: CK burgemeester

Voorstel tot het verzoeken van een wijziging van het wapen der gemeente, alsmede tot voorlopige vaststelling van een gemeentevlag.

Mierlo, 27 april 1959.

Aan de raad,

De behandeling in Uw raad van ons voorstel van 9 juni 1958 tot voorlopige vaststelling van de vlag dezer gemeente -in het bijzonder de daarbij uitgesproken wens ook de afbeelding van de H. Lucia in deze vlag op te nemen- heeft geleid tot een verder onderzoek naar herkomst en betekenis van het wapen dezer gemeente.

Bij dit onderzoek is twijfel gerezen omtrent de vraag of afbeelding en/of omschrijving van het gemeentewapen, zoals deze voorkomen op de officiële "bevestiging" door de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817, al dan niet geheel juist mocht worden geacht. Met name bleek de omschrijving "beladen met drie macles" (maliën) niet in overeenstemming te zijn met de afbeelding van deze wapenfiguren ("stukken") op de beide schilden.

Deze omstandigheid, tezamen met een afwijkende beschrijving van dit wapen in "Nederlandsche Heraldiek" (F. van der Laars, 1924) en de bekendheid met enkele der hierna te noemen bijzonderheden, hebben aanleiding gegeven tot een door de gemeentearchivaris (streekarchivaris der Kring "Peelland") ingesteld nader onderzoek terzake. Aan het door deze uitgebrachte rapport ontlenen wij het navolgende:

1. De oudst bekende heer van Mierlo was Hendrick van Rode, gestorven vóór 1256.
Hendrick van Rode had zeven kinderen, n.l. Gosuinus gezegd Model, o.a. deken van het kapittel van St.Oedenrode, zich alstoen noemende Model van Rode.
Alard, pastoor van Dinther.
Catharina, gehuwd met Hendrick van Langel.
Elisabeth, religieuse van Hooidonk.
Heilwich, religieuse van abdij Binderen.
Aleidis, religieuse van abdij Binderen.
Hendrick gezegd Model.
Laatstgenoemde Hendrick gezegd Model, zoon van Hendrick van Rode, is ca. 1300 Heer van Mierlo.
Tussen 1300 - 1335 is Hendrick van Langel, zoon van Hendrick van Langel en Catharina van Rode, enige tijd Heer van Mierlo.
Omstreeks 1335 is Gosuinus, zoon van Hendrick van Rode, heer van Mierlo. Deze verkoopt de heerlijkheid Mierlo aan Otto, heer van Cuyck en Hoogstraten. De neef van heer Otto vernoemd, heer Jan van Cuyck en Hoogstraten verkoopt met zijn drie zonen, Jan, Hendrick en Warnaer, de heerlijkheid Mierlo later aan Jan Dickbier, schepen en brouwer te 's-Hertogenbosch.
Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mag aangenomen worden dat de oudst bekende heren van Mierlo, n.l. Hendrick van Rode en diens zonen Hendrick en Gosuinus, op hun wapenschild drie molenijzers voerden.
Het molenijzer is n.l. volgens Dr.J.P.W.A.Smit, oud-rijksarchivaris in Noord-Brabant, als teken c.q. wapenstuk niet ouder bewijsbaar dan in het 2e kwart der 13e eeuw.
Ook de Dickbier's -nadat zij eigenaar geworden zijn van de heerlijkheid Mierlo- zegelen vanaf 1358 met dezelfde zegelafbeelding als de adellijke Van Rode's, n.l. een schild beladen met drie molenijzers

Voorheen zegelen Dickbier's, n.l. Johannes en Johannes junior resp. in 1281 en 1282, met een (bos)boom in hun zegel. Het schild van de Van Rode's wordt beschreven als: drie molenijszers in zilver op een veld van keel.

2. De oudst bekende Heer van Mierlo, Hendrick van Rode, bezat het patronaat van de kerk van Mierlo. Uit een oorkonde van 1263 (afgedrukt in de Noord Brabantsche Almanak 1891) blijkt, dat er in dat jaar -en reeds een halve eeuw vroeger- een kerk bestond met een pastoor, Hendrick genaamd, en dat de inkomsten van dit kerkje bestonden uit enkele tienden onder Mierlo. Deze oorkonde bevat een scheidsvonnis van Renier, scholaster van Tongeren, waarbij een einde wordt gemaakt aan een geschil tussen de investiet Hendrick en de abdijs van Binderen aangaande enige novaal- en smaltienden. Uit een oorkonde van 1315 (afgedrukt in de N.B.Alm.1891) blijkt, dat Hendrick van Rode, Heer van Mierlo -die daarin beschermheer der Mierlose kerk wordt genoemd- zijn recht om -behoudens goedkeuring der kerkelijke overheid- een priester ter bediening van de kerk aan te wijzen, alsmede het recht om voor het onderhoud van deze priester tienden te heffen, als een "vrijwillige gift" schenkt aan de Abdijs van Tongeren.

Als patrones der kerk van Mierlo wordt de H.Lucia genoemd (Coeve-rincx ms.I.82 fol.verso 83). Haar beeld komt ook thans nog voor in het tegenwoordige wapen der gemeente Mierlo.

3. Het tegenwoordige gemeentewapen in ontleend aan een schepen-zegel van Mierlo en bevestigd als wapen der gemeente Mierlo in 1817 door de Hoge Raad van Adel.

Indien wij een ogenblik als zeker zouden aannemen, dat het dorp Mierlo -gevormd door de kerk van Mierlo met omliggende woningen der laten- reeds vóór 1263 een bepaalde zelfstandigheid genoot bij de gunst van de Heer van Mierlo, dan is de waarschiijnlijkheid denkbaar, dat dit dorp in de dertiende eeuw een laatbank bezat met lage jurisdictie, terwijl de heer dezer allodiale heerlijkheid de hoge jurisdictie aan zich behield.

Het beeld van de H.Lucia wijst erop dat deze patrones der kerk en parochie van Mierlo was. De voorstelling van zaken alsof een wereldlijk heer uit b.v. devotie de H.Lucia aanneemt en om dezelfde reden haar beeld in een zegel afbeeldt of doet afbeelden, is volgens Dr. P.J.W.A.A.Smit, oud-rijksarchivaris voornoemd, onjuist. Het beeld van Lucia, aldus Dr.Smit, doet veronderstellen dat een geestelijke gemeenschap voor haar eigenares der laatbank is geweest.

De Heer van Mierlo heeft dus de kerk van Mierlo als eigen kerk gesticht en gegeven aan een convent, zich als patronus het recht van benoeming voorbehoudend.

Het schepenzegel is vermoedelijk niet door de schepenen samengesteld maar door het convent, en de achtereenvolgende Heren van Mierlo hebben er hunne wapenschilden aan toegevoegd.

Indien deze veronderstelling juist zou zijn, zou daarmede tevens verklaarbaar worden, dat het schepencollege van Mierlo zegelde met een zegel waarop het beeld van de H.Lucia als patrones der parochiekerk, geflankeerd door de wapenzegels van twee opvolgende heren van Mierlo, die eenzelfde schild voeren als wapen.

Hierdoor zou dan tevens verklaard zijn, dat een zuiver kerkelijk symbool zich dringt in een embleem van wereldlijke origine, dat ieder wapenschild van nature is. Dit laatste nu wordt in de wetenschap der heraldiek als minder juist beschouwd. Deze samenvoeging van twee diametrale elementen ware thans te vergoelijken met het niet geheel steekhoudende argument, dat in de 13e eeuw de wetenschap der heraldiek min of meer nog in haar kinderschoenen stond.

147

Volgens Dr. J.P.W.A.Smit, voornoemd -die in deze materie op grond van zijn recente publicatie als de meest deskundige in deze provincie moet worden aangemerkt- is het gemeentewapen van Mierlo ontleend aan het schependomszegel van Mierlo, waarvan het oudst bekende zegel echter eerst uit 1617 dateert. Deze deskundige bij uitstek stelt, dat de in dit schependomszegel voorkomende schilden middeleeuws zijn en nog uit de 13e, resp. 16e eeuw dateren. De stukken in deze schilden stellen drie molenijzers voor, staande twee en een; het veld van keel, de stukken van zilver. Een tweede kwestie is, welke de emails van schild en beeld zijn. Stellen wij dat het schild eerst door de Hoge Raad van Adel is toegevoegd, dan valt er voor te zeggen dat azuur en goud de oorspronkelijke emails van dit wapen zijn, ongeacht het losse beeld in het zegel.

Leest men het boek van Dr.Smit "De Brabantsche beelden en teekens van recht", dan kan men ook anders redeneren, m.l. dat het zegel een afbeelding is geweest van een de facto rond gerechtsbord n.l. een schijf of rondeel die boven de ingang van het rechthuis was opgehangen. Deze schijf moet wel degelijk kleuren gehad hebben, het veld een andere dan het beeld.

Hoe deze kleuren geweest zijn? Dit laat zich slechts gissen. Bij dergelijke gelegenheden, schrijft mij Dr.Smit, heb ik gesteld, dat, aangezien de meerderheid der brabantse vóór-19e-eeuwse gemeentewapens keel-zilver of zilver-keel zijn, die op een algemeen geldende regel zou duiden, m.a.w. dat de emails der brabantse wapens van publiekrechtelijke lichamen zouden zijn afgeleid van het hertogelijk wapen uit de eerste helft der 13e eeuw, dat zou geweest zijn: van zilver met een leeuw van keel. De heer Smit volgt dan, dat hij daaraan niet meer onbepaald geloof hecht en deze theorie thans zou willen beperken tot de hertogsstichtingen, b.v. de allodiale heerlijkheden, die meest wel dezelfde kleuren zelfstandig voerden en uit nog ouder rechtsgebruik ontstaan zijn. Uiteraard blijft dit theorie, zodat het niet zeker is of deze door de Hoge Raad van Adel zal worden aangenomen, die daarmede de formeel bestaande zekerheid van het goud-azuur in de waagschaal stelt!

Het overleg, dat mede op basis van dit rapport door burgemeester en archivaris is gevoerd met de secretaris van de Hoge Raad van Adel, heeft genoemde Raad -blijkens schrijven van 22 april 1959 (nr.84/30)- tot de conclusie gebracht, dat het gemeentewapen inderdaad gewijzigd zou dienen te worden. Aangezien uit onderzoekingen is gebleken -aldus genoemde Raad- dat het geslacht van Rode destijds een wapen voerde dat als volgt was samengesteld "In goud drie molenijzers van keel", zou de beschrijving van de gewijzigde samenstelling van het nieuwe wapen het beste als volgt kunnen luiden: "Van azuur, beladen met St.Lucia van goud en ter wederzijde vergezeld van een schildje van goud, beladen met drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladen en twee paalen".

Volledigheidshalve zij hier vermeld, dat de beschrijving van het huidige wapen der gemeente als volgt luidt: "Zijnde van lazuur, beladen met St.Lucia van goud en ter wederzijde verzeld van een schild van goud, beladen met drie macles van lazuur, staande twee en een".

Op grond van het vorenstaande en rekening houdende met het eerder gebleken -door ons gedeelde- verlangen van de raad met betrekking tot de samenstelling van een gemeentevlag, stellen wij U voor te besluiten:

I. overeenkomstig het bepaalde in het Koninklijk Besluit van 23 april 1919 (nr.181) wijziging te verzoeken van het wapen dezer gemeente, in dier voege, dat dit wapen zal worden omschreven als volgt: "Van azuur, beladen met St.Lucia van goud en ter wederzijde vergezeld van een schildje van goud, beladen met drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paalen".

II. onder voorbehoud van vaststelling van het wapen der gemeente overeenkomstig de onder I gegeven omschrijving:

a. in te trekken zijn besluit van 30 juni 1958 tot voorlopige vaststelling van de vlag dezer gemeente;

b. de vlag dezer gemeente voorlopig vast te stellen als volgt:
"Een rechthoekige vlag, bestaande uit een blauw veld, waarop in het midden St.Lucia in geel, aan weerszijden vergezeld van een geel schild, beladen met drie rode molenijzers".

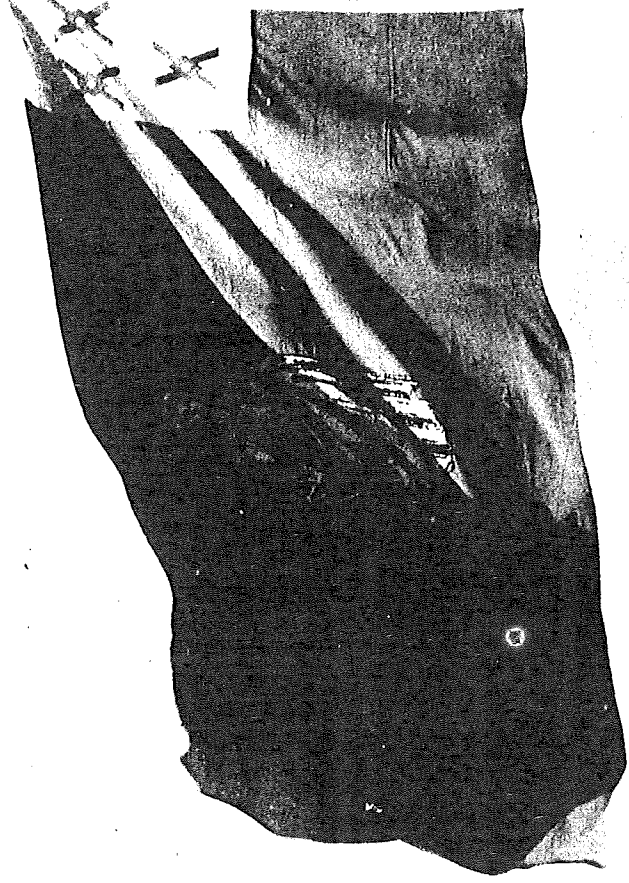
Een afbeelding (in kleuren) van het vorenomschreven wapen ligt mede voor de leden ter secretarie ter inzage.

Burgemeester en wethouders van Mierlo,

J. Krol , burgemeester.

M.G.J. Gerrits , secretaris .

dit boekje uitgegeven ter gelegenheid van de opening
van het gemeentehuis in 1963

Gemeentevlag

DE VLAG EN HET WAPEN DER GEMEENTE MIERLO

De slepende procedure van de gemeente Mierlo om in het bezit te worden gesteld van een verbeterd wapen vond haar gelukkig einde bij Koninklijk Besluit van 20 augustus 1959 nr. 4, waarbij het aan de gemeente in 1817 verleende wapen kwam te vervallen. Dit Koninklijk Besluit was de bekroning van een onderzoek naar de juistheid van het gemeentewapen vastgesteld in 1817. Bij dit onderzoek was twijfel gerezen omtrent de vraag of afbeelding en/of omschrijving al dan niet geheel juist mocht worden geacht. Deze omstandigheid, tezamen met een afwijkende beschrijving van dit wapen in „Nederlandsche Heraldiek van F. v. d. Laars, leidde ertoe, dat de streekarchivaris van Peelland (archivaris dezer gemeente) een hernieuwd onderzoek instelde, daarbij gebruikmakende van reeds bekende bijzonderheden. Zijn uitgebracht rapport resulteerde in een voorstel van Burgemeester en Wethouders aan de gemeenteraad, waaraan wij het volgende ontlenen:

1. De oudste bekende heer van Mierlo was Hendrick van Rode gestorven voor 1256, nalatende zeven kinderen. Twee daarvan zijn heer van Mierlo geweest nl. Hendrick gezegd Model, is ca. 1300 heer van Mierlo, Gosuinus, die als heer van Mierlo in 1335 de heerlijkheid verkoopt aan Otto, heer van Cuyck en Hoogstraten. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mag aangenomen worden dat de oudst bekende heren

van Mierlo nl. Hendrick van Rode en diens zonen Hendrick Model en Gosuinus Model, op hun wapenschild 3 molenijzers voerden. Het molenijzer is nl. volgens dr. J. P. W. A. Smit, oud-rijksarchivaris in Noord-Brabant, als teken cq. wapenstuk niet ouder bewijsbaar dan in het 2e kwart der 13e eeuw. Ook de Dickbier's – nadat zij eigenaar geworden zijn van de heerlijkheid Mierlo – zegelen vanaf 1358 met dezelfde zegelafbeelding als de adellijke Van Rode's nl. een schild beladen met 3 molenijzers. Het schild nu van de Van Rode's wordt beschreven als: drie molenijzers in zilver op een veld van keel.

2. De oudst bekende heer van Mierlo – Hendrick van Rode – bezat het patronaat van de kerk van Mierlo. Dit blijkt uit een oorkonde van 1263 waarin Hendrick zoon van Hendrick van Rode, en eerste pastoor van Mierlo partij is in een geschil met de Abdij van Bunderen, over enige novaal – en smaltienden. Uit een oorkonde van 1315 blijkt, dat Hendrick van Rode, heer van Mierlo – die daarin beschermheer der Mierlose kerk wordt genoemd – zijn patronaatsrecht als een „Vrijwillige gift“ schenkt aan de Abdij van Tongerlo. Als patrones der kerk van Mierlo wordt de H. Lucia genoemd. Haar beeld komt ook thans nog voor in het gemeentewapen.

3. Het tegenwoordige gemeentewapen is ontleend aan een schepezenegel van Mierlo en als wapen der gemeente bevestigd in 1817 door de Hoge Raad van Adel. Indien wij een ogenblik als zeker zouden aannemen, dat het dorp Mierlo – gevormd door de kerk van Mierlo met omliggende

DE HOGE RAAD VAN ADEL.

Geldt op het Koninkrijk besluit van 23 Augustus 1859 No. 2.

VERKLAART

dat daarbij aan de gemeente Mierlo *bevestigd is het wapen.*

Wapen van Mierlo

waaraan de beschrijving luidt: In goud

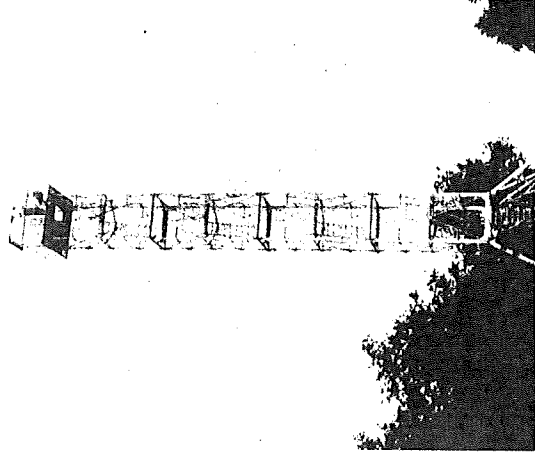
De wapen beladen met een Sint Lucia, houdende in de rechterhand een pastoraal en in de linkerhand een kruiswijze en zwaaiende met goud en in meerdere de wijzen.

De wapen beladen met een Sint Lucia, houdende in de rechterhand een pastoraal en in de linkerhand een kruiswijze en zwaaiende met goud en in meerdere de wijzen.

Gedrukt te Gravezinge op 23 October 1859

DE HOOG RAAD VAN ADEL
 Wapen van Mierlo
 Verklaring
 Gedrukt te Gravezinge op 23 October 1859

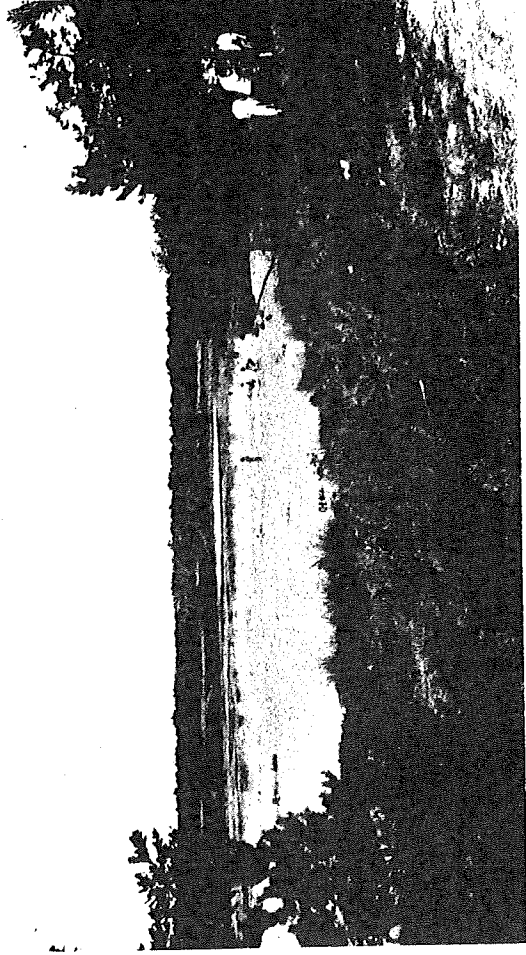
Gemeentewapen van Mierlo

Brandtoren

woningen der latei — reeds vóór 1263 een bepaalde zelfstandigheid genoot bij de gunst van de heer van Mierlo, diens zoon Hendrick was de eerste pastoor — dan is de waarschijnlijkheid denkbaar, dat dit dorp in de dertiende eeuw een laatbank bezat met lage jurisdictie, terwijl de heer van Mierlo de hoge jurisdictie aan zich behield. Het beeld van de H. Lucia wijst erop, dat deze patrones der kerk en parochie van Mierlo was. De voorstelling van zaken alsof een wereldlijk heer b.v. uit devotie de H. Lucia aanneemt en om dezelfde reden haar beeld in een zegel afbeeldt of doet afbeelden, is volgens dr. P. J. W. A. Smit, oud-rijks-

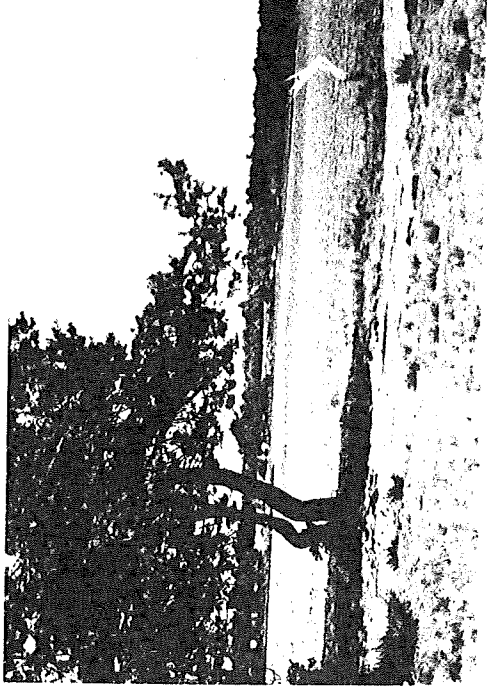
Wolfsven

archivaris vernoemd, onjuist. Het beeld van Lucia, aldus dr. Smit, doet veronderstellen, dat een geestelijke gemeenschap voor haar eigenares der laatbank is geweest. De heer van Mierlo heeft dus de kerk van Mierlo als eigen kerk gesticht en gegeven aan een convent, zich als patronus het recht van benoeming voorbehoudend.

De eerste pastoor was een zoon van de landheer. Het Schepenzegel is vermoedelijk niet door de schepenen samengesteld maar door het convent en de achtereenvolgende heren van Mierlo hebben er hun wapenschilden aan toegevoegd. Dit wordt aannemelijk als men bedenkt, dat Gosuinus Model, heer van Mierlo, tot de clerus behoorde. Indien deze veronderstelling juist zou zijn, zou daarmede tevens verklaarbaar worden, dat het schepencollege zegelde met een zegel waarop het beeld der H. Lucia als patrones der parochiekerk geflankeerd door de wapenzegels van twee opvolgende heren van Mierlo die eenzelfde schild voeren als wapen. Hierdoor zou dan tevens verklaard zijn, dat een zuiver kerkelijk symbool zich dringt in een embleem van wereldlijke origine, dat ieder wapenschild van nature is. Dit laatste nu wordt in de wetenschap der heraldiek als minder juist beschouwd. Deze samenvoeging van diametrale elementen ware thans te vergoelijken met het niet geheel steekhoudend argument, dat in de 13e eeuw de wetenschap der heraldiek min of meer nog in haar kinderschoenen stond. Het wordt echter wel begrijpelijk als men bedenkt, dat een der heren van Mierlo – Gosuinus Model – als decanus van achtereenvolgens het kapittel van Sint Oedenrode en de kerk van Sint Jan te Luik zelf clericus was, en in deze dubbelfunctie, tesamen met zijn wapenschild het beeld van de H. Lucia aan het schepenzegel toevoegde. Volgens dr. Smit vernoemd – in deze materie op grond van zijn recente publikatie als de meest deskundige in deze provincie aangemerkt – is het gemeentewapen van Mierlo ontleend aan het schependomszegel van Mierlo, waarvan het oudst bekende zegel echter eerst uit 1617 dateert. Deze deskundige bij uitstek stelt, dat de in dit schepenzegel voorkomende schilden middeleeuws zijn en nog uit de 13e resp. 16e eeuw dateren. De stukken in deze schilden stellen 3 molenijzers voor, staande twee en een, het veld van keel, de stukken van zilver. Een tweede kwestie is, welke de emails van schild en beeld zijn. Stellen wij, dat het schild eerst door de Hoge Raad van Adel is toegevoegd, dan valt er voor te zeggen, dat azuur en goud de oorspronkelijke emails van dit wapen zijn, ongeacht het losse beeld in het zegel. Leest men het boek van dr. Smit „De Brabantsche beelde en teekens van recht“, dan kan men ook anders redeneren nl. dat het zegel een afbeelding is geweest van een de facto rond gerechtsbord nl. een schijf of rondeel, die boven de ingang van het rethuis was opgehangen. Deze schijf moet wel degelijk kleuren hebben gehad, het veld een andere dan het beeld. Hoe deze kleuren zijn geweest? Dit laat zich slechts gissen. Bij dergelijke gelegenheden, schreef ons dr. Smit, heb ik gesteld, dat, aangezien de meerderheid der Brabantsche vóór 19e eeuwse gemeentewapens keel-zilver of zilver-keel zijn, die op een algemeen geldende regel

zou duiden m.a.w. dat de emails der Brabantse wapens van publiek-rechtelijke lichamen zouden zijn afgeleid van het hertogelijk wapen uit de eerste helft der 13e eeuw, dat zou geweest zijn: van zilver met een leeuw van keel. Het overleg, dat mede op basis van genoemd rapport door burgemeester en archivaris werd gevoerd met de secretaris van de Hoge Raad van Adel heeft deze Raad tot de conclusie gebracht, dat het gemeentewapen inderdaad gewijzigd zou dienen te worden. Het Koninklijk Besluit, dat hierop volgde op 20 augustus 1959 luidde dan ook: Hebben goedgevonden en verstaan: onder intrekking van het Besluit van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817 aan de gemeente Mierlo een

*Mierlo's natuurschoon
in Molenheide*

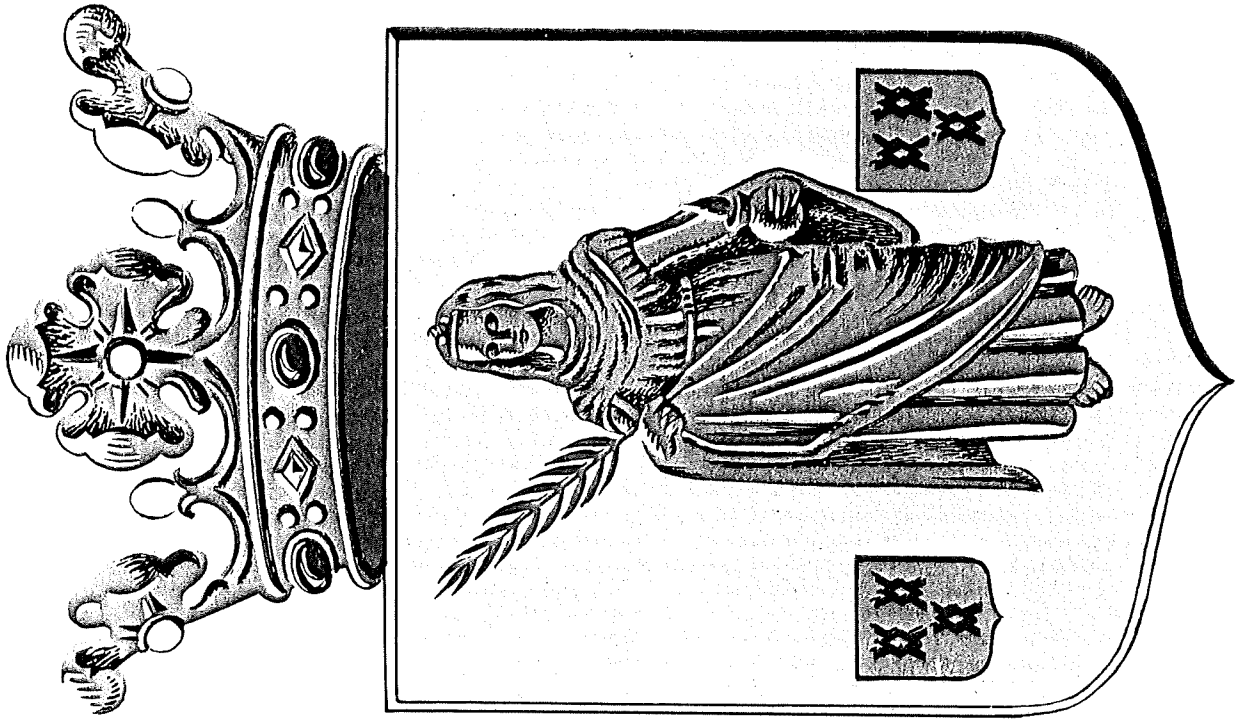
wapen te verlenen, waarvan de beschrijving luidt als volgt: „Van azuur, beladen met Sint Lucia, houdende, in de rechterhand een palmtak en in de linkerhand een brandende olielamp, alles van goed en ter wederzijde vergezeld van een schildje van hetzelfde, beladen met drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paalen”. Aan de hand van dit nieuwe voorgestelde gemeentewapen werd een gemeentevlag samengesteld bij raadsbesluit van 25 mei 1959, waarbij het volgende werd bepaald:

I enz.

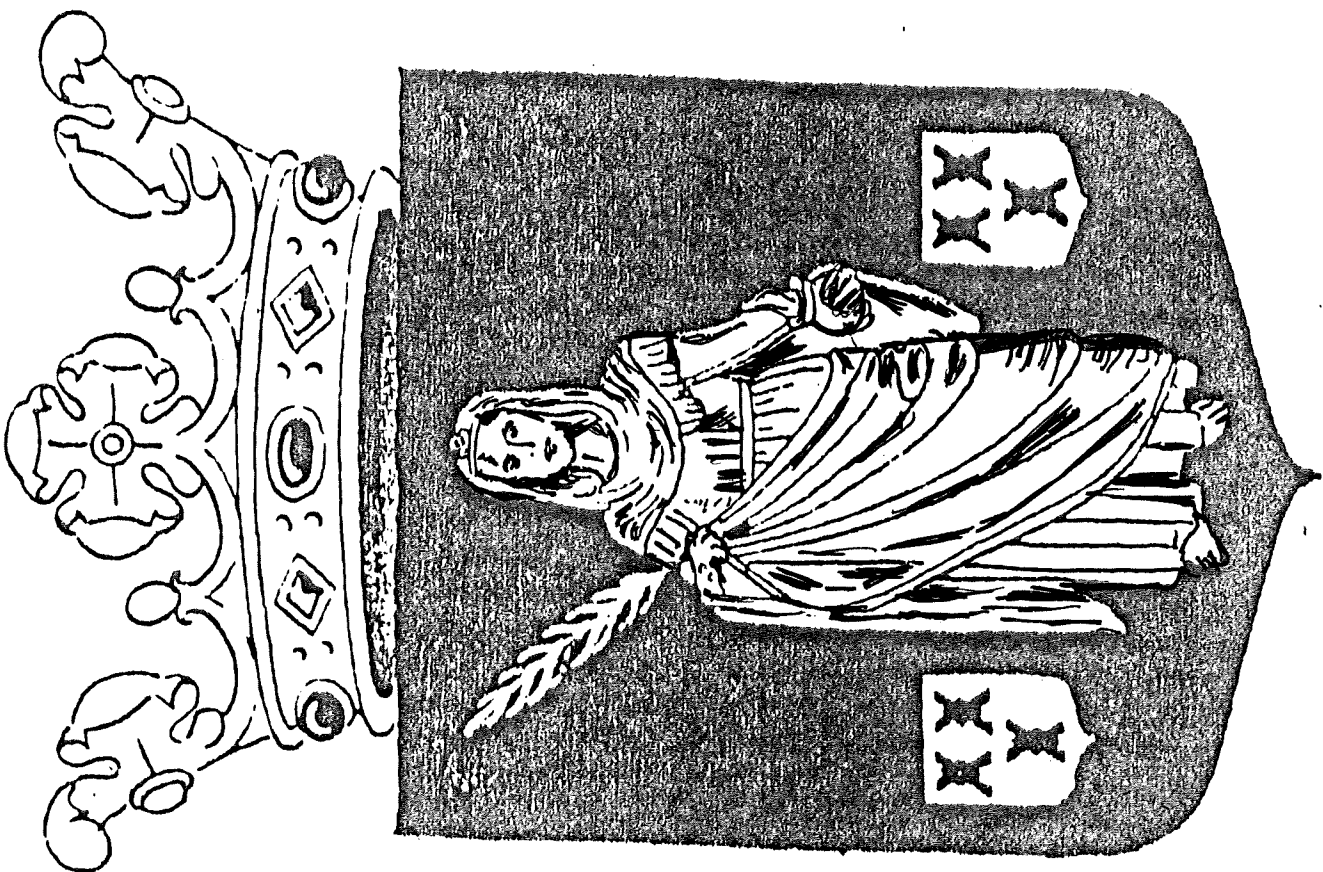
II Onder voorbehoud van vaststelling van het wapen der gemeente overeenkomstig de onder I gegeven omschrijving:

- a. in te trekken zijn besluit van 30 juni 1958 tot voorlopige vaststelling van de vlag dezer gemeente;
- b. de vlag dezer gemeente voorlopig vast te stellen als volgt: Een rechthoekige vlag, bestaande uit een blauw veld, beladen met Sint Lucia in geel en in de bovenhoek aan de stokzijde een rechthoekig vak in geel, beladen met drie molenijzers in rood”.

Dit raadsbesluit werd van kracht na totstandkoming van gezegd Koninklijk Besluit.

MIERLO

Wij Juliana, bij de gratie Gods,
Koningin der Nederlanden,
Prinses van Oranje-Nassau, enz, enz, enz.

20 augustus 1959

No. 4

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken a.i.

van 13 augustus 1959, Nr 27386, Directie Binnenlands Bestuur, Afdeling Bestuurszaken, Bureau Kabinetzaken;

Gezien het verzoek van het gemeentebestuur van Mierlo van 6 juni 1959, Nr 1836, tot wijziging van het wapen van die gemeente;

G e l e t o p het besluit van de Soevereine Vorst van 24 december 1814, Nr 32, en het Koninklijk besluit van 23 april 1919 (Stb.181);

De Hoge Raad van Adel gehoord;

HEBSEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

onder intrekking van het besluit van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817 aan de gemeente Mierlo een wapen te verlenen, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

"Van azuur, beladen met Sint Lucia, houdende in de rechterhand een palmtak en in de linkerhand een brandende olielamp, alles van goud en ter weerszijde vergezeld van een schildje van hetzelfde, beladen met drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarden".

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit.

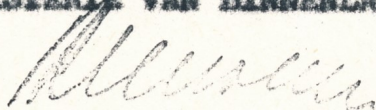
Soestdijk, 20 augustus 1959

(get.) J U L I A N A

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN a.i.,

(get.) A.C.W. BEERMAN

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
DE SECRETARIS-GENERAAL VAN HET
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

l^e S.G.

van Mierlo nl. Hendrick van Rode en diens zonen Hendrick Model en Gosuinus Model, op hun wapenschild 3 molenijzers voerden. Het molenijzer is nl. volgens dr. J. P. W. A. Smit, oud-rijksarchivaris in Noord-Brabant, als teken cq. wapenstuk niet ouder bewijsbaar dan in het 2e kwart der 13e eeuw. Ook de Dickbier's – nadat zij eigenaar geworden zijn van de heerlijkheid Mierlo – zegelen vanaf 1358 met dezelfde zegelafbeelding als de adellijke Van Rode's nl. een schild beladen met 3 molenijzers. Het schild nu van de Van Rode's wordt beschreven als: drie molenijzers in zilver op een veld van keel.

2. De oudst bekende heer van Mierlo – Hendrick van Rode – bezat het patronaat van de kerk van Mierlo. Dit blijkt uit een oorkonde van 1263 waarin Hendrick zoon van Hendrick van Rode, en eerste pastoor van Mierlo partij is in een geschil met de Abdij van Binderen, over enige novaal – en smaltienden. Uit een oorkonde van 1315 blijkt, dat Hendrick van Rode, heer van Mierlo – die daarin beschermheer der Mierlose kerk wordt genoemd – zijn patronaatsrecht als een „Vrijwillige gift“ schenkt aan de Abdij van Tongerlo. Als patrones der kerk van Mierlo wordt de H. Lucia genoemd. Haar beeld komt ook thans nog voor in het gemeentewapen.

3. Het tegenwoordige gemeentewapen is ontleend aan een schepenzegel van Mierlo en als wapen der gemeente bevestigd in 1817 door de Hoge Raad van Adel. Indien wij een ogenblik als zeker zouden aannemen, dat het dorp Mierlo – gevormd door de kerk van Mierlo met omliggende

DE HOGE RAAD VAN ADEL.

Gelet op het Koninklijk besluit van 20 augustus 1859 . No. 4 .

VERKLAART

dat daarbij aan de gemeente *Mierlo* verleend is het onderstaande wapen.

waaraan de beschrijving luidt: als volgt:

Urenaar, beladen met een Sint Lucia, houdende in de rechterhand een palmstok, en in linkerhand een brandende vialamp, allen van goud en ten wederzijde verge-

zeld van een schildje van hetzelfde, beladen met drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladen en twee paartjen

Gedaan te GRAVENHAGE 23 oktober 1859

DE HOGE RAAD VAN ADEL.

M. J. van der
Voorzitter
H. van der
Voorzitter

Gemeentewapen van Mierlo

Mierlo 20, aug. 1957, no. 4. dipl. 730bl.
1957

Van azuur, beladen met Sint Lucia,
houdende in de rechterhand een
palmtak en in de linkerhand een
brandaende oielamp, alles van goud
en ter neerzijde vergezeld van
een schildje van hetzelfde, beladen
met drie molenijzers van keel.
Het schild gedekt met eengouden kroon
van drie bladeren en twee paarten.

